

2022-09-23

Sektionen för lokal och regional utveckling
Helena Gidlöf

Näringsdepartementet
10333 STOCKHOLM

Skrivelse avseende Riksrevisionens granskning av statens insatser inom den regionala utvecklingspolitiken

SKR:s sammanfattande synpunkter

Riksrevisionen har granskat regeringens organisering, styrning och uppföljning av den regionala utvecklingspolitiken (RiR 2022:8) vilken presenterades i april 2022. Med anledning av de förslag som Riksrevisionen lämnar vill SKR göra följande ställningstagande.

SKR ställer sig positiv till förslagen att:

- Regeringen bör utreda den regionala utvecklingspolitiken
- Regeringen behöver samordna sig och tydliggöra uppdrag.
- Regeringskansliet bör ta fram riktlinjer för utformning av erbjudanden och myndighetsuppdrag med regioner som målgrupp.

Allmänna synpunkter

SKR ställer sig bakom många delar av den beskrivning som Riksrevisionen ger i sin granskning och i de förslag som lämnas. Den regionala utvecklingspolitiken är ett komplext område som omfattar många politikområden och som därmed involverar flera departement och utgiftsområden på nationell nivå. Dessutom finns även EU:s mål för sammanhållningspolitiken. De medel som finns där är en stor del av det regionala utvecklingskapitalet och styr därför arbetet med den regionala utvecklingen.

Regionerna har det regionala utvecklingsansvaret, vilket innebär ett territoriellt ansvar för utvecklingen i respektive län. Den regionala nivåns styrka kan bli avgörande för om samhället som helhet ska kunna möta frågor kring näringslivsutveckling, infrastruktur och kompetensförsörjning i framtiden. Det ställer i sin tur krav på att den nationella nivån möter regionerna på ett relevant sätt. Bland annat måste det tydliggöras att regionerna har ansvar för samverkan med kommuner, myndigheter, universitet med fler inom respektive län.

Utredning om den regionala utvecklingspolitiken

Den regionala utvecklingspolitiken har inte utvärderats samlat på över 20 år. Riksrevisionen föreslår att regeringen bör utreda den regionala utvecklingspolitiken vilket SKR ser positivt på.

Utredningen bör utgå från 2019 års reform där regionerna tog över utvecklingsansvaret. Sverige fick då en ny regional samhällsorganisation där direktvalda politiker har ett ansvar och mandat för regionens utveckling – i alla delar av landet. Politikområdet har även breddats från en fokuserad tillväxtpolitik till en politik för hållbar regional utveckling.

Utredningen bör lägga fokus på hur det regionala utvecklingsansvaret ytterligare kan utvecklas för att stämma överens med de utmaningar som regioner står inför och därmed till vilka utmaningar och områden som regionen ska hantera.

Riksrevisionen menar att ett grundläggande problem är att det regionala utvecklingsansvaret inte är avgränsat och att både lag och förordning som styr området ger tolkningsutrymme när det gäller ansvar och omfattning. SKR menar att det är korrekt, men att det också innebär en möjlighet för regionala politiker att ta ansvar och ger ett handlingsutrymme utifrån en helhetssyn. I grunden, menar SKR, att det är bra med det enhetliga regionala utvecklingsansvaret och att det regionala utvecklingsansvaret specificeras i lag och förordningar. I uppdraget möts de demokratiskt valda förtroendevalda och den statliga styrningen och det är viktigt att belysa i en utredning. I sammanhanget är det även intressant att belysa regionens samarbete med kommuner.

SKR menar att utredningen även behöver omfatta uppdrag och finansiering. Det regionala utvecklingsuppdraget behöver ha en stabil och långsiktig finansiering och en finansiering behöver följa med nya eller utökade uppdrag.

SKR stödjer även förslag om att en utredning behöver belysa politikområdets omfattning och avgränsning samt utforma en interventionslogik som länkar samman politikens olika mål och insatser.

Regeringen behöver samordna sig och tydliggöra uppdrag

Regeringen behöver ha ett helhetsperspektiv med en ambition om långsiktighet gällande statens styrning och organisering av statens insatser kopplat till regional utveckling.

SKR välkomnar en mer sammanhållen regional utvecklingspolitik och en utvecklad dialog med regionerna om en territoriellt anpassad politik. För att öka regionernas förutsättningar att hantera det regionala utvecklingsansvaret behöver regeringskansliet bättre samordna politikområdenas insatser och aktörer. Alla regioner har egna förutsättningar och utmaningar, den insikten behöver nå fler departement och myndigheter. Med ett utökat uppdrag krävs dessutom en utökad finansiering.

Länsstyrelsen har ett uppdrag inom områden där även regionen verkar, exempelvis gällande kraftförsörjning, klimatrelaterade frågor och folkhälsofrågor. Detta medför en otydlig rollfördelning. SKR efterlyser än mer tydlighet i uppdragen till

länsstyrelsen – i relation till regionernas uppgifter då detta är centralt för en bra regional samverkan.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att i regleringsbrev och andra uppdrag (regional utveckling) – säkerställa tydliga syften, krav och förväntningar på de statliga myndigheters samverkan med varandra och med regioner. För myndigheter som regeringen bedömer vara särskilt viktiga för det regionala utvecklingsarbetet bör uppgifter ingå i instruktionen. SKR ser positivt till dessa förslag.

Granskningen pekar på behovet av att en myndighet får ansvar för helheten gällande regional utveckling inom statsförvaltningen. SKR är positiv till att Tillväxtverket har ansvaret att verka för och följa upp genomförandet av Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030.

Riktlinjer för erbjudanden och uppdrag

SKR ställer sig också bakom förslaget om att regeringskansliet tar fram riktlinjer för utformning av erbjudanden och myndighetsuppdrag med regioner som målgrupp. Snabba erbjudanden utan framförhållning i samband med utlysningar kan vara svårt för regioner att hantera då det bl.a. kostar resurser att delta. Myndigheter behöver ha en stor förståelse för att regionerna ser olika ut och att regionernas kapacitet är olika. Riktlinjerna skulle därför kunna generera framförhållning samt inkludera en bättre uppfattning om den tid som behövs för att genomföra olika förändringar.

Tillväxtverket bör få fortsatt uppdrag att samordna myndigheter viktiga för regional utveckling tillsammans med regionerna för att utveckla och finna former för stärkt samverkan med möjligheter till gemensamma uppdrag och samordning av finansiering.